



▲ W ramach niedzielnych uroczystości upamiętnienia delegacji Kola Polskich Kombatanów, „Rodziny Katyńskiej” oraz Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie złożony wiązanek kwiatów pod pomnikiem na Koteszyciu.

Fot. FRANCISZEK BALON

KONSTYTUCJA 3 MAJA

Nadzieje i upadek

Minął upokarzający dla Polaków rok 1772 - czas pierwszego rozbioru Polski. W reakcji na to wydarzenie postawione siły narodu przystąpiły do umiarkowania władzy państwowej. Reformatorom chodziło o stworzenie systemu rządów zbliżonego do angielskiej monarchii parlamentarnej. Siężyłowy okres prac nad reformą ustroju przypadł na lata Sejmu Czteroletniego (1788-1792). Ich podsumowaniem stała się ogłoszona 3 maja 1791 roku pierwsza w Europie reformowana na piśmie Konstytucja.

Łącząc z dodatkowymi ustawami polepszała pozycję społeczną mieszczaństwa, chociaż w Sejmie dawała nie tylko głos doradczy. Ograniczała nieograniczoną swobodę magnatów, pozwalając ich wsparcia szlachty-tytułowej. Według nowej Konstytucji Polska była monarchią konstytucyjną, opartą na zasadzie dziedziczenia tronu. Proklamowano w niej zasadę suwerenności narodu i ustanowiono system reprezentacji ludu. W Sejmie złożonym z posłów reprezentujących przez dwa lata cały naród, zmieszano liberum veto i wprowadzono uchwały podejmowane większością głosów. Władza wykonawcza przeszła w ręce oszobotowanego od politycznej odpowiedzialności króla, rządu (Sıraż Praw) oraz odpowiedzialności dzisiejszych ministrów. Utworzono stałą armię. Zreformowano stałe sądownictwo, wprowadzając stałe podziły dla wszystkich. Reorganizację sądownictwa, rozpoczęto prace nad reformą i kodyfikacją prawa w duchu nowożytnych prądów burżuazyjnych.

Realizacji tych zamierzeń stała się trudna Rosja, która przy poparciu reakcyjnej szlachty magnaterii (konfederacja targowicka) obaliła reformy Sejmu Czteroletniego i w 1793 roku wraz z Prusami dokonała drugiego rozbioru Polski.

(Opr. mro)

MAŁE WIOSKI STAĆ NA... WIELKI TEATR

Niedziela z Melpomeną

STONAWA (sch) - Przedstawienie teatralne „O Zaczku Szkolaczku i o Sowidrzale - co jeden kochał szkołę, a ten drugi wcale!” to druga z kolei po marcowym „Dniu otwartych drzwi” impreza zorganizowana z okazji 100-lecia budowy Polskiej Szkoły Podstawowej w Stonawie na Holkowicach.

Szkołę, którą w niedzielę uczniowie klas od I do 5 oraz przodkowie wystawili dla swoich rodziców, dziadków, krewnych oraz gości z bliska i daleka, już w piątek obejrzeli mały widzowie z okolicznych szkół i przedszkoli. Przedstawienie wyreżyserowała p.o. wicedyrektor szkoły Stefania Piszczyk, a włączyło się do przygotowania spektaklu nie tylko całe grono nauczycielskie szkoły i przedszkola, ale również zrzęseni w Kole Macierzy Szkolnej przy stonawskiej PSP rodzice, przyjaciele i sympatycy szkoły.

Nie dziwi zatem, że przyciągały oczy widza zarówno wspaniałe kulisy, jak i pomysłowe kostiumy, zachwycała gra aktorów młodych wykonawców i perfekcyjnie opanywany tekst. A wszystko to we wpadającej w ucho oprawie muzycznej, przepiękane piosenki i tańcami, co sprawiło, że na scenie raz po raz aż roilo się od roześmianych dziecięcych twarzy...

Potwierdził zatem stonawianin, że nawet szkole małoklasowa stać na pokazanie teatru z prawdziwego zdarzenia oraz że w polskich podstawówkach

o utalentowanych uczniach i o gotowych poświęcić im swój wolny czas nauczycieli wcale nie trudno.

SMIŁOWICE (sch) - Na spotkaniu z Melpomeną ostatni weekend kwietnia spędził również mieszkaniec Smilowic.

ciąg dalszy na str. 2

NA WYSTAWIE W KLUBIE PZKO:

Majowo z Drongiem

CZ. CIESZYN (kor) - Krótki występ zespołu dziecięcego „Cieszynianka” (jego członkami są dzieci z wszystkich czeskosłowackich polskich przedszkoli) z dyrygentką Katarzyną Adamek zainaugurował w niedzielne popołudnie tradycyjną Wystawę Majową, którą co roku w przeddzień pierwszego maja organizuje w Klubie PZKO Miejscowe Koło PZKO w Czeskim Cieszynie-Centrum.

Tym razem czeskosłowacki zespół artystyczny zaprezentował na swojej dwudniowej wystawie prace plastyczne członka swojego Koła i Stowarzyszenia Artystów Plastików przy ZG PZKO, Józefa Drongia.

Jak powiedział podczas wernisażu wystawy kolega J. Drongia, artysty talentu nie poskąpił. „To, że jest Józef amatorem, nie znaczy, że nie jest dobrym plastykiem. Byli przecież amatorami

JEŻELI ZAPOMNIŁY O NICH, TY, PANIE, ZAPOMNIŁY O NAS...

Pamięć wciąż żywa

CZ. CIESZYN (kor) - „Ciesz nas, że władze Cz. Cieszyna nie zapomniają o lotnikach, którzy przed 55 laty brali udział w Operacji Ostrawskiej i że na tym pomniku znalazła się nowa tablica, na której można przeczytać nazwiska tych Zaolzańców, którzy w ramach tej operacji zginęli” - powiedział w niedzielę przy pomniku lotników przy Teatrze Cieszyńskim prezes Koła Polskich Kombatanów w RC Bronisław Firla podczas spotkania rozpoczynającego zorganizowane przez KPK i Stowarzyszenie „Rodzina Katyńska” uroczystości wspomnieniowe, upamiętniające 60. rocznicę mordu katyńskiego i powstania obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu oraz 55. rocznicę zakończenia II wojny światowej.

Kwiaty pod pomnikiem lotników złożyły też w niedzielne popołudnie burmistrz Cz. Cieszyna Henryk Sznapanek oraz jego kolega z prawego brzegu Olzy, starosta powiatu cieszyńskiego Andrzej Georg.

„Jest też dzisiejsze spotkanie okazją do wspomnienia tych, którzy nie doczekali wyzwolenia” - kontynuował B. Firla. „Na drugiej tablicy z nazwiskami ludzi, którzy zginęli służąc w formacjach wojskowych na Zachodzie, widnieje na przykład nazwisko naszego kolegi Ludwika Wantuloka, który jeszcze w sierpniu 1944 pisał w liście do Władysława Martynka, że cieszy się na spotkanie po wojnie... Niestety, nie było tego spotkania - Wantulok zginął podczas jednego z lotów nad Warszawę, kiedy to zrzucając z samolotów broń dla powstańców...”

Spod Teatru Cieszyńskiego udali się uczestnicy uroczystości do kościoła katolickiego w Alejach, gdzie odbyło się nabożeństwo eucharystyczne, które odprawili ks. Piotr Badura i ks. senior Bogusław Kokotek. Rozpoczęły nabożeństwo, w którym oprócz członków KPK i „Rodziny Katyńskiej” wzięli m.in. udział konsul generalny RP w Ostrawie

Marek Masuilanis i wicekonsul Malgorzata Filippek, hymn „Gaude Mater Polonia” oraz pieśń „O Panie, któryś jest na niebie” w wykonaniu Marty Bury. „Zebrałiśmy się dzisiaj głównie po to, by uczcić pamięć tych, którzy zginęli w Katyniu, Miednoje i Charkowie, w nazistowskich obozach zagłady oraz na frontach II wojny światowej” - powiedział ks. Badura. „Należałoby jednak pamiętać o tym, że w Kościele katolickim obchodzony dzisiaj niedzielę Miłosierdzia Bożego. A to miłosierdzie potrzebne jest nie tylko ofiarom tamtych czasów i nam, ale i oprawcom. Wszyscy bowiem staniemy raz przed Bogiem z prośbami rękami...”. Z kolei ks. Kokotek w swojej homilii przypomniał zaolzańską legendę o śpiących rycerzach w Czantorii, podkreślając, że najbardziej nam obecnie potrzeba „przebaczenia, pojednania i zrozumienia”.

Po odpiewaniu hymnu „Boże coś Polskę” przeszli uczestnicy uroczystości pod pomnik na Koteszyciu, by złożyć kwiaty pod tablicami upamiętniającymi Zaolzańców, którzy zginęli na frontach II wojny światowej, oraz pomordowanych przez NKWD w Katyniu, Miednoje i Charkowie. „Wzywam was, katanowych przez gestapo, zaszczytów na śmierć w obozach zagłady, oficerów polskich, funkcjonariuszy policji polskiej, internowanych w obozach w Ostaszowie, Kozielsku i Starobielsku, was, którzy zginęliście na frontach II wojny światowej - stancie do apelu” - rozpoczął swoje przemówienie B. Firla. „Polegli na polu chwały” - odpowiadali mu byli żołnierze katyńskiego wojska i krewni ofiar z Katynia, Miednoje i Charkowa...

Z kolei prezes „Rodziny Katyńskiej” Józef Pilich przypomniał słowa z modlitwy jednego z kapelanów Wojska Polskiego, któremu dane było przeżyć stalino-wskie oboje jenieckie. „Jeżeli zapomni o nich, Ty, Panie, zapomni o nas” - „Nie możemy mieć nienawiści w sercach - przebaczymy, ale pamiętamy” - powiedział J. Pilich, przypominając, że dopiero 13 kwietnia 1990 roku władze ZSRR oficjalnie przyznały się do odpowiedzialności za zamordowanie ok. 25 tys. polskich oficerów i pracowników służb publicznych. „Nie zapomniemy też o tym, że było wśród nich co najmniej 400 osób z Zaolzia” - dodał J. Pilich.

POGODA

WTOREK - Pogodnie, wyjątkowo możliwe przelotne opady deszczu. Temperatura w dzień 19-23 st., nocą 13-9 st. C. Wiatr płn.-wsch. 4-8 m, w porwachch do 15 m na sek.

ŚRODA - Bez większych zmian. Temperatura w dzień 18-22 st., nocą 10-6 st. C. Wiatr płd.-wsch. 3-7 m na sek.

PO CIUCH ZA BEZCEN PRZYCHODZĄ KLIENTY ZE WSZYSTKICH GRUP SPOŁECZNYCH

„Szmatek”, „ciucholandy”, „seka-ce”, „second handy”, czyli po prostu sklepy z odzieżą używaną, na dobre za-domowały się w naszym krajozdrożu. Sąsiadują ze sklepami z zagraniczną odzieżą firmową oraz salonami mody dla wybrańców, gdzie na metkach zera migają zwykłym śmiertelników w oczach.

„Jeszcze przed dwoma, trzema laty wystarczył ciąsny sklep, parę półek, kilkanaście koszy z poseregowaną odzieżą, by interes zaczął się kreć. Dziś także w tej branży trzeba liczyć się z konkurencją” - twierdzi pani Maria z second handu w Hawierzowie. „Wiek-sześć odzieży, którą przywozimy z ostrawskiej hurtowni, sprzedawana jest z Niemiec, Włoch i Szwajcarii, miewz z Francji i Stanów Zjednoczo-nych”.

Klientami „ciucholandów” nie są tylko ludzie ubodzy, choć to dla nich jest przede wszystkim szansa na zaopat-wienie się w tanią odzież. Po ciuch za bezcen przychodzą klienci ze wszyst-kich grup społecznych i zawodowych,

większy wybór. Panie szukają przede wszystkim odzieży niepowtarzalnej, wyjątkowego egzemplarza. Najwięk-szym pytaniem często są damskie gar-sonki, bluzki, płaszczki i żakiety” - mó-wi pani Maria. „Młodzi wybierają ko-
szulki polo, sweterki i bluzy dresowe z porozełwanymi rękawami i szklany-mi guzikami oraz odzież dżinsowa. „Akurat teraz mam na sobie oryginalną bluzkę Pierre Cardin. Jest całk-ie nowa. Po prostu była na wystawie, więc później jej nie sprzedawano jako no-wej” - twierdzi Hana Matysowa, współ-właścicielka jednej z ostrawskich hur-towni. „Dysponujemy odzieżą używa-

ją, pochodzącą z takich sklepów, jak Macy's, Bloomingdale's czy Burdines. W większości jest to odzież dziewczęca i kobieca. Sprzedawamy «mix», czyli niesortowaną, ale czystą odzież. Potem trafią ona do sklepów. Tam jest rozdzie-lana i prasowana”.

Zanim używana odzież zostanie przewieziona przez granicę, zostaje pod-dana szczegółowej kontroli. Celnicy sprawdzają, czy jest posortowana według gatunków, żądają okazania świadec-twa defekcyjnego. Oprócz gwarancji, że nabywca jakiegokolwiek kosałki przy okazji nie nabawi się infekcji skóry, chodzi o zapo-bieżenie importowi odpadów, za które w tym wypadku uważa się ubrania brud-ne. Epidemiolog radzą jednak, aby odzież nabytą w second handzie, zwłasz-cza dziecięcą, dokładnie wyprać. (wsk)

Z drugiej ręki



